

UVOD K RABI ŠTUDIJSKEGA GRADIVA

Študijsko gradivo je razdeljeno v dva sklopa, ki se vsebinsko povezujeta in medsebojno dopolnjujeta. **Prvi sklop** predstavljajo samostojne vsebinske enote, urejene večinoma v formatu .pdf , z ločenim številčenjem za vsako enoto. **Drugi sklop** je urejen kot razlagalni abecedni seznam vseh pomembnejših pojmov oz. dejavnikov (informacijskih sistemov, ustanov ipd.) s področja biotehniške informatike in sorodnih področij. Ta seznam je urejen v formatu .html, kar omogoča nadaljnjo interaktivno povezavo do številnih informacijskih centrov oz. aplikacij. Na koncu je podan **pregled virov**.

PRVI SKLOP

V prvem sklopu so poudarjeni predvsem primeri strukture vseh vrst znanstvenih dokumentov oziroma virov, tako tiskanih, kot elektronskih. Natančneje je predstavljena vsebina in struktura posameznih bibliografskih zbirk in informacijskih servisov, zanimivih za področje biotehnike. Ponekod so zajeti tudi širši vidiki. Poudarjeni so najpomembnejši elementi zbirk, oziroma tista polja, ki jih uporabniki najpogosteje potrebujejo za uspešno identifikacijo tako vsebinskih kot drugih elementov pri iskanju znanstvenih in strokovnih informacij. S primeri so predstavljeni različni tipi dokumentov, ki se najpogosteje pojavljajo v obliki elektronskih zapisov. Podrobneje je razdelan sklop vsebinske obdelave dokumentov v informacijskih sistemih, in sicer tako na podrobnejši ravni indeksiranja z deskriptorji in tezavri, kot klasificiranja z različnimi predmetnimi kategorijami in drugimi oblikami predmetnih oznak. Poseben poudarek je namenjen vsem vidikom računalniškega iskanja informacij. Natančneje so predstavljeni postopki za iskanje informacij z različnimi namenskimi iskalnimi programi v različnih zbirkah, tako s področja biotehnike, kot drugih sorodnih ved.

Zaradi narave stalnih sprememb in programske nadgradnje na področju informacijskih tehnologij so vse posamezne enote v prvem sklopu zasnovane kot samostojne datoteke, ki so po straneh številčene ločeno in naslovljene posebej. Če neka enota šteje le eno stran oz. list, ni številčena po straneh. Po potrebi se lahko spreminja oziroma neodvisno dopolnjuje vsaka enota in spreminja le njeno številčenje, ne da bi bilo treba pri tem spreminjati zasnovo celotnega gradiva. Poleg tega se zaradi take organizacije gradiva lahko naknadno dodajajo nove vsebine ali navodila za rabo novih informacijskih sistemov, ki jih trenutno sploh še ni, ali so šele v nastajaju, ali pa morda že obstajajo, pa v Sloveniji še niso dostopni.

Vsebina vsake enote je asociativno predstavljena v sprotne naslovu (pagina viva), enote pa so razvrščene abecedno, razen dveh uvodnih enot. Vsebine smo razdelili v nekaj širših sklopov, ki so razvidni tudi iz sprotne naslova vsake enote. Ti sklopi in imena enot so le približni in so namenjeni predvsem abecednemu razvrščanju gradiva in s tem lažjemu urejanju ter lažji identifikaciji in iskanju posameznih enot oziroma poglavij. Ravno zaradi potrebe in možnosti, da se dopolnjujejo zgolj posamezne vsebine, prvi sklop gradiva ni številčen zaporedno oz. konsekutivno.

Tudi zato, ker je za nove informacijske vire in dokumente značilen nehierarhični način urejanja in objavljanja, vsebinske prioritete posameznih enot niso določene v absolutnem smislu, ampak

so medsebojno povezane omrežno. Vsaka enota se po potrebi torej lahko uporablja kot samostojno gradivo, kot pripomoček pri rabi posameznega namenskega programa, podatkovne zbirke ali informacijskega sistema ali pa v pomoč lažjemu razumevanju nekega drugega vsebinskega sklopa. Posamezne enote so torej zasnovane tudi kot pripomoček pri uporabi gradiva iz drugih enot.

Ker bi s pretiranimi opombami glede medsebojnega povezovanja posameznih enot gradivo lahko izgubilo preglednost, so tej nalogi namenjena predvsem predavanja oziroma praktične predstavitve.

DRUGI SKLOP

Drugi sklop je zasnovan razlagalno po posameznih ožjih pojmi, zato so pojmi urejeni abecedno in zaporedno. Dopolnjuje se lahko stalno in dinamično, zato je ta postavitev urejena v formatu .html. To hkrati omogoča tudi vzpostavitev in sprotno urejanje in vzdrževanje ustreznih interaktivnih povezav in s tem dostop do številnih informacijskih sistemov in servisov oz. informacijskih virov. Enote v prvem sklopu pri tem rabijo kot gradivo oz. pripomoček k rabi informacijskih virov. Zaradi še vedno razvijajoče-se informacijske terminologije so vsi pojmi predstavljeni tudi v angleški različici, ki nakazuje mednarodni kontekst pojma.

Kot je na začetku že bilo omenjeno, se informacijske vsebine in pojmi prepletajo brez strožje določene hierarhije. Ker pa se seveda kljub temu ves čas povezujejo in prepletajo, je ta vsebinska oziroma logična povezava v gradivu permutirano urejena tako, da so številni pojmi, ki so uporabljeni pri razlagi nekega drugega pojma, obarvani rdeče. To torej izpostavlja tiste pojme, ki jih je v tem seznamu zopet moč najti razvrščene abecedno. Ker so ti pojmi samostojna gesla, je ob njih zopet razložen pomen in kontekst pojma, in sicer z morebitnimi nadaljnjimi povezavami.

PREGLED VIROV

Zaradi specifične narave vsebin znanstvene informatike in dokumentacije, so v pregledu virov zajeti tudi nekateri primarni ali sekundarni elektronski dokumenti, dostopni prek spleta. K njim smo zaradi potreb po sistematičnem razvrščanju virov zopet uvrstili tudi nekaj servisov in informacijskih sistemov, do katerih so urejene povezave že v drugem sklopu gradiva. K virom jih prištevamo zato, ker smo prek njih prišli do številnih podatkov, uporabljenih v gradivu. Med standardnimi sestavki oz. monografijami izpostavljammo nekatera pomembnejša dela, ki vsebujejo tudi pregled starejših teoretičnih utemeljitev.